

A Pécsi Ítéltábla a Rónai Anett ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **I.rendű felperes neve** I. rendű és **II. rendű felperes neve** II. rendű (I. és II. rendű felperesek címe), **III.rendű felperes neve** (III. rendű felperes címe) III. rendű, és **IV. rendű felperes neve** (IV. rendű felperes címe) IV. rendű felpereseknek - a dr. Kutas Gergely ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen közhatalom gyakorlásával okozott kár megtérítése iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2019. március 14. napján kelt 4.P.20.921/2016/82. számú ítélete ellen a felperesek 83. sorszámú fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket egyenlő arányban, hogy fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül 150.000 azaz százötvenezer forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak az illetékes állami adóhatóság felhívására 580.800, azaz ötszáznyolcvanezer-nyolcszáz forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A **p-i** ...6 hrsz. alatti épület megnevezésű ingatlant 1/2-1/2 arányban 2004. szeptember 27-én vásárolta meg a III. rendű felperes és a IV. rendű felperes jogelődje I.rendű felperes, azon az I. rendű és a II. rendű felpereseket közösen holtig tartó haszonélvezeti jog illeti meg. Az ingatlant a mintegy 25 méterre lévő közúttól az alperes tulajdonában álló közterület választja el. Az I. rendű felperes, az alperes akkori polgármestere **Zs.J.** részére 2005. szeptember 12-én írt levelében kérte a vízbekötés közműfejlesztési hozzájárulásának mérséklését arra figyelemmel, a területől elvitte a szemetet, törmeléket, kiszáradt fákat és bozótot, és a továbbiakban azt parkosítani szeretné és azon kialakítani telke megközelítési lehetőségét. Az ehhez szükséges terület nyomvonalát **B.G.**, az alperes műszaki csoportvezetője a **p-i** .../17 helyrajzi számú közterületen néhai **H.T.** által létesített parkoló határvonala mellett a felperesi ingatlan határvonalával párhuzamosan jelölte ki. Az alperes a behajtó út létrehozásához írásban nem adott engedélyt, út létesítéséhez közlekedési hatósági engedély nem került beszerzésre, sem az útsatlakozáshoz való hozzájárulás a közútkezelőjétől.

Az alperes jegyzője 2007 áprilisában adott az I. rendű felperes részére engedélyt meglévő hétvégi ház átalakítására és zárt szennyvíztározó építésére. Az I. rendű felperes házilagos kivitelezéssel betonelemekből és kőzúzalékból 3 m 20 cm széles teherhordó utat alakított ki az arra kijelölt közterületen 2009. évre, 200.000 Ft költséggel. A hétvégi ház felújítási munkálatainak jelentős részét is elvégezte 2012-ig.

Az alperes 2012. június 25-én .../2012. szám alatt írásban járult hozzá a perbeli közterület **H.T.** általi átalakításához és használatához, akinek kérelme az I. rendű felperes által kialakított feljárót is érintő gépkocsibeálló kialakítására vonatkozott. Az okirat tartalma szerint az alperes a hozzájárulással egyidejűleg értesítette az I. rendű felperest, mint korábbi engedélyest, hogy az általa kialakított feljárót olyan módon alakítsa át, hogy a **H.T.** által tervezett beavatkozás is elvégezhető legyen, értesítésére azonban nem került sor, az alperes közigazgatási határozatot nem hozott, a felpereseknek jogorvoslati jogot nem biztosított. A hozzájárulás birtokában **H.T.** szomszéd a 2012. július 23-án kelt levelével szólította fel az I. rendű felperest a felhajtóját határoló kerítésoszlopok eltávolítására, hogy meglévő gépkocsibeállóját betonelemekkel kibővíthesse és megerősíthesse. 2012 augusztusában **H.T.** a felperesi kocsifelhajtót határoló oszlopokat eltávolította, azon betonelemekből támfalat építve parkolóját kibővítette, amivel a felperesi gépkocsi felhajtó szélessége a torkolatánál 2 m 70 cm szélességre szűkült.

Az alperes mindezzel kapcsolatban eredménytelenül élt panasszal, a Megyei Kormányhivatal megállapította ugyan, hogy az alperes polgármesterének közterület-használattal kapcsolatos intézkedéseivel szemben kifogásával a képviselőtestülethez fordulhat, az alperes azonban az ügyben határozatot nem hozott. Az I. rendű felperes **H.T.**ral szemben előterjesztett birtokvédelmi kérelmének **P.** Önkormányzati Hivatal jegyzője .../2014. számú 2014. április 30-án kelt határozatában helyt adott, kötelezte **H.T.**t a közterületre létesített támfal elbontására, ezt a határozatot azonban a jegyző .../2014. számú határozatával akként módosította, hogy a birtokvédelmi kérelmet elutasította, mert az alperes közterület-használati engedélyben járult hozzá a panaszolt által elvégzett munkálatokhoz.

Az alperes a 2012. június 25-én kelt .../2012. számú közterület-használati engedélyt 2014. szeptember 8-án kézbesítette az I. rendű felperesnek, aki azzal szemben a Kormányhivatalhoz panaszt, a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt keresetlevelet terjesztett elő. Mind a kormányhivatal, mind a bíróság hatáskörének hiányát állapította meg, és az I. rendű felperes beadványait megküldték az alperesnek. Az alperes képviselő-testülete azonban a fellebbezést a mai napig nem bírálta el, a polgármester arról tájékoztatta az I. rendű felperest, hogy az .../2012. számú irat nem közigazgatási döntés, ellene fellebbezésnek helye nincs.

Az I. rendű felperes 2013 nyarán az ingatlanon lévő épület felújításának a befejezési munkáival felhagyott.

Azzal, hogy a felperesi felhajtóút eredeti szélessége a torkolatánál 2 m 70 cm-re leszűkült, a gépjárművel való felhajtás nem lehetetlenült el, az ehhez szükséges felhajtási manőver azonban elnehezült a parkoló támfalának íves kialakítása folytán. A felhajtó nyomvonalának helyreállítása az északi oldalán épített támfal áthelyezésével kb. 182.000 Ft+ÁFA költséggel járna. A nyomvonal déli irányban is kiszélesíthető, az itt kialakuló részsüt azonban tehergépjárművek felhajtáshoz vasbeton támfallal meg kell támasztani, aminek költsége a szükséges földmunkákkal 2.600.000 Ft+ÁFA összeget tenne ki.

A felperesek módosított keresetükben kérték az alperes kötelezését a felhajtó út eredeti szélességének saját költségen történő helyreállítására vagy arra, fizessen meg az I-II. rendű felpereseknek 2.600.000 Ft kártérítést. Kérték továbbá az építkezéshez beszerzett anyagok értékcsökkenése címén 60.000 Ft kártérítés megfizetésére kötelezni az I. és II. rendű felperesek javára, valamint további 2.600.000 Ft kártérítésre az építkezésük késedelmes befejezésével

összefüggésben jelentkező többletköltség megtérítésére. Mind a négy felperes kérte annak megállapítását, hogy az alperes megsértette a tulajdonhoz, pihenéshez, a szabadidő tartalmas eltöltéséhez való személyhez fűződő jogukat, és a kötelezését részükre személyenként 500.000 Ft nem vagyoni kártérítés és annak 2013. augusztus 31. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére. Álláspontjuk szerint az alperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (1959. évi Ptk.) 349.§-a szerint államigazgatási jogkörben azzal okozott kárt, hogy jogszerűtlen határozatával a számukra korábban megadott közterület-használati engedélyt úgy módosította, hogy a fennálló birtokállapotot megváltoztatta, amivel korlátozta, illetve lehetetlenné tette a felperesek számára használati joguk gyakorlását. A kárt okozó határozat ellen az I. rendű felperes fellebbezett ugyan, azt azonban az alperes képviselő-testülete nem bírálta el. Káruk abban áll, hogy a saját költségükön létesített út használata a teherforgalom számára ellehetetlenült, de legalábbis megnehezült, építkezésük befejezéséhez szükséges az út eredeti szélességének helyreállítása, aminek költsége 2.600.000 Ft. Ettől függetlenül az építkezés elhúzódásával az odaszállított anyagok értékcsökkenése miatt 60.000 Ft, az építési költségek időmúlás miatti megemelkedésével pedig 2.600.000 Ft káruk is keletkezett. Az építkezés befejezésének hiányában a nyaralójukat nem tudták használni, amivel a személyhez fűződő jognak minősülő jogaik, a tulajdonhoz, a pihenéshez, a szabadidő tartalmas eltöltéséhez való joguk sérült, az ezzel járó hátrányaik pénzben való pótlásához az 1959. évi Ptk.84.§ (1) bekezdés e) pontja alapján az alperes személyenként 500.000 Ft összegű nem vagyoni kártérítés megfizetésére köteles.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint nem államigazgatási jogkörben járt el, csupán tulajdonosként rendelkezett ingatlanának használatáról. A felpereseknek kárt nem okozott, ingatlanuk használhatósága nem csökkent, amennyiben azt ők saját akaratukból mégsem használták, azért az alperes nem felelős.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felpereseket az alperesnek 254.000 Ft perköltség, valamint az államnak 435.600 Ft le nem rótt illeték megfizetésére. Rögzítette, hogy alperes Képviselő-testületének a közterület használatáról szóló 3/2011. (V.1.) rendelete 3.§ (1) bekezdés b) pontja szerint zöldterület bármilyen célú igénybevétele esetén közterület-használati engedélyt kell beszerezni, a 4.§ (5) bekezdése szerint az erre irányuló eljárásban az elsőfokú hatósági feladatokat az alperes polgármestere látja el. Arra vont le következtetést, a közterület-használati hozzájárulás iránti kérelem elbírálására önkormányzati hatósági eljárásban kerül sor, az alperes tehát önkormányzati közhatalmi feladatainak gyakorlása során szervezési intézkedési körben fejtette ki tevékenységét, így a felperes keresetét az 1959. évi Ptk. 349.§ (1) bekezdése alapján, közigazgatási jogkörben okozott kártérítésként kell elbírálni. Megállapította, hogy a felperesek a számukra sérelmes alperesi hatósági aktussal szembeni fellebbezésüket előterjesztették, jogorvoslati kérelmüket az alperes jogszabályi kötelezettsége ellenére nem bírálta el, a felperesek tehát a káruk elhárítására a rendes jogorvoslati eszközöket igénybe vették, a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség megállapításának az 1959. évi Ptk.349.§ (1) bekezdésében rögzített speciális feltétele ezért fennáll. Úgy ítélte meg, az alperes jogellenesen járt el akkor, amikor a felperesek számára telkük könnyebb megközelítésének lehetővé tétele érdekében tartós közterület-használatot biztosító engedély figyelmen kívül hagyásával ugyanarra a közterületre a korábbi engedélyt részben negligáló használati engedélyt adott ki. Ez a jogellenes intézkedés okozati összefüggésben állt a felperesi felhajtó beszűkülésével, hiszen **H.T.** az alperes hozzájárulása alapján építette támfalát részben annak nyomvonalára.

Az 1959. évi Ptk.355.§ (1) és (4) bekezdése alapján a kárért felelős személynek olyan helyzetbe kell hoznia a károsultat, amilyenben a károkozás előtt volt. Ez ebben az esetben a felhajtó eredeti nyomvonala helyreállításának felelne meg, amire azonban az alperes, az engedélye alapján

ugyanennek a földterületnek a használatára jogosult és azon támfalat építő szomszédok perben állásának hiányában, a jelen eljárásban nem kötelezhető. A felperesek keresete nem is erre irányult, hanem azt kérték, az alperes a felhajtójukat déli irányban szélesítse ki vagy fizesse meg az ahhoz szükséges költségeket. A felperesek azonban betonelemekből és kavicsból házilagos kivitelezéssel alakították ki felhajtójukat, ezért a káronszerzés tilalmába ütközne, ha a bíróság az alperest egy ettől lényegesen eltérő, vasbeton elemekkel megtámasztott út építésére, vagy annak jelentős, 2.600.000 Ft-ot kitevő költsége megfizetésére kötelezné. A felújítás elhúzóásával felmerült károk tekintetében azt állapította meg, nem állnak okozati összefüggésben az alperes jogellenes magatartásával, mert szakvéleménnyel igazolt, hogy a felhajtó leszűkült ugyan, annak használata azonban nem lehetetlenült el sem tehergépjárművel, sem szennyvíz szállító gépjárművel. A felperesek erre figyelemmel az építkezésüket folytathatták, illetve befejezhatték volna, a felhajtás teherautóval is megoldható, a szennyvíz elszállításának lehetősége pedig a perben igazolást nyert. Az alperes tehát okozati összefüggés hiányában nem köteles megtéríteni a felújítás elhúzásából eredő esetleges károkat. Ugyanebből az okból nem sértette az alperes jogellenes magatartása a tulajdonhoz, pihenéshez és a szabadidő tartalmas eltöltéséhez fűződő személyiségi jogokat, ami miatt a felperesek nem vagyoni kártérítés iránti keresete sem teljesíthető.

Az ítélet ellen annak megváltoztatása és keresetük hiánytalan teljesítése érdekében a felperesek fellebbeztek. Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte annak helyes indokaira tekintettel.

A fellebbezés nem teljesíthető.

Az elsőfokú bíróság által egyébként helyesen megállapított tényállást a másodfokú bíróság annyiban pontosítja, hogy a felperesek tulajdonában, illetőleg haszonélvezeti jogában a **p-i ...5.** helyrajzi szám alatti ingatlan áll, míg az azzal szomszédos, **...4.** helyrajzi számú ingatlan megvásárlását követően bővítette a parkolóját az alperes engedélyével **H.T.**

Kiegészíti a tényállást azzal is, hogy **H.T.** által elvégzett parkoló szélesítés idejére a felperesek épületének felújításából csak belső munkálatok voltak vissza, így jelentős terjedelmű és súlyú építőanyag szállítása már nem volt szükséges.

Az így kiegészített tényálláshoz képest is egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemi döntésével, a felperesek keresete és fellebbezése nem teljesíthető.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes jogellenes magatartást tanúsított, amikor a felperesek szerzett jogait korlátozva ugyanarra a területre másnak is tartós közterület-használati jogot biztosított. Ezzel hozzájárult ahhoz, hogy harmadik személy olyan közterületet használhasson kizárólagosan, amelyen részben a felperesek számára korábban e jogot biztosította, és a felperesek erre tekintettel az ingatlanuk megközelítésére tehergépjárművel való bejárásra is alkalmas utat építettek maguknak. Ezen túl ugyancsak jogellenes az az alperesi eljárás, hogy a felperesek jogorvoslati kérelmét mindezidáig nem bírálta el. A jogellenes magatartás azonban önmagában kártérítési felelősséget nem vált ki, csak abban az esetben, ha azzal okozati összefüggésben kár is bekövetkezik.

Helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre is, hogy az elsőfokú bíróság a felperesek keresetében kért eredeti állapot helyreállításának perjogi akadálya volt, hiszen a tényleges területfoglaló, illetőleg jogutódai nem álltak perben. A felperesek által követelt másik megoldás pedig csak aránytalan és indokolatlan költséggel lett volna megvalósítható.

Egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban is, hogy alaptalan a felperesek követelése nagyméretű és nagy teherbírású tehergépkocsival való behajtásra is alkalmas út kialakítása iránt. A felperesek ingatlanának rendeltetésszerű használatához ilyen út nem szükséges. A felperesek hangsúlyozták, hogy az ingatlanukat nyaralóként, pihenés céljára kívánják használni. Ami ehhez szükséges, az a szennyvízakra ürítésére alkalmas jármű bejutása, ez pedig a felperesek állításával ellentétben lehetséges az út felhajtó részének leszűkítése ellenére is. Azzal is egyetért a másodfokú bíróság, hogy a felperesek ingatlanának megközelítését könnyítő - szervízút - használhatósága nem függ attól, hogy megfelel-e olyan jogszabályi előírásoknak, amelyek nem vonatkoznak rá.

Az irányadó, és a másodfokú bíróság megítélése szerint is helyes tényállás szerint a felperesek ingatlanának gépjárművel való megközelítése nem lehetetlenül el, az út még tehergépjárművel való - alkalmankénti - behajtásra is alkalmas.

A felperesek állítása szerint azért hagytak fel a nyaralóépület építésével, mert úgy gondolták, hogy azt a szennyvíz elszállítás lehetetlenné válása miatt nem fogják tudni rendeltetésszerűen használni. Erre az álláspontra anélkül helyezkedtek, hogy annak helyességéről meggyőződtek volna, azaz nem úgy jártak el ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A jelen perben pedig megállapításra került, hogy ez a feltételezésük megalapozatlan volt, a szennyvíz elszállítása nem ütközik akadályba, az általuk kialakított út az ingatlan rendeltetésének megfelelő célra használható.

Az 1959. évi Ptk. 340. § (1) bekezdése szerint a károsult a kár elhárítása, illetve csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Ez azt jelenti, hogy a felperesek az alperes jogellenes magatartása miatt csak azon káraik megtérítésére tarthatnának igényt, amit a kárenyhítési kötelezettségük teljesítésével sem tudtak volna elhárítani.

Téves a felperesek álláspontja tekintetben, hogy a károsodásuk a felhajtó beszűkítésével bekövetkezett. Az irányadó tényállás szerint a felperesek álláspontjával ellentétben a beszűkített felhajtó nem tette lehetetlenné még tehergépjárművel sem az ingatlanuk megközelítését. A felperesektől elvárható magatartás ezért az lett volna, hogy az építkezést folytassák, és amennyiben a megnehezített behajtás miatt többlet kiadásuk, vagy munkájuk keletkezik, annak ellenértékét követelhetnék volna az alperestől. Miután azonban a felperesek nem így jártak el, nem állapítható meg, hogy ténylegesen lett volna-e és mennyi többletköltségük, márpedig az 1959. évi Ptk. 339. § (1) bekezdése értelmében a kár felmerülésén túl a kár összegét is a kártérítést követelő félnek kell bizonyítani.

Helyesen jutott tehát az elsőfokú bíróság arra az álláspontra, hogy a felperesek nem bizonyították, hogy az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben kár érte őket, ezért a keresetet el kellett utasítani, hiszen a fellebbezésben írtakkal ellentétben (7. oldal 3. pont) a kártérítési felelősség megállapításához szükséges egyik elem, a kár bekövetkeztének bizonyítása, hiányzik.

Kétségtelen, hogy a perben beszerzett szakértői vélemény szerint a behajtás elnehezült, az út déli részü felső széléhez, az út déli padkájához a felhajtás a terhelő gépjármű kerék oldalnyomásának meg nem támasztottsága miatt kevésbé teherbíróvá vált. Ez azonban a felperesek számára - figyelemmel arra, hogy ingatlanuk rendeltetésszerű használatához, sőt még az építkezés befejezéséhez sem szükséges a nagyméretű tehergépjárművel való megközelítés - kárt nem okoz. Az a körülmény pedig, hogy a felperesek ilyen útra tartának igényt, az alperes kártérítési felelősségét nem alapozza meg. Az alperestől a felperesek az ingatlanuk gépjárművel való megközelítésére

alkalmas út kialakításához kértek és kaptak engedélyt. Ez a lehetőség a felperesek számára jelenleg is fennáll, a gépjárművel való bejárás biztosított, a szennyvíz elszállítása megoldott. A felpereseknek ezért az alperessel szemben teherbíróbb, nagyméretű tehergépkocsival való bejárásra is alkalmas út kialakítására jogszerű igénye nem lehet.

A felperesek nem tarthatnak igényt kártérítésre a maguk számára arra hivatkozással, hogy a szolgáltató alkalmazottja a szennyvíztároló ürítésekor csak kényelmetlenül, vagy szabálytalanul tud a gépkocsiból kiszállni. Ez a hátrány a szolgáltatót érintheti, ami a szolgáltatás megtagadásához vezethet. Amennyiben ez bekövetkezik, s a felperesek megrendelésére a szolgáltató a megközelítési nehézségre hivatkozással a teljesítést megtagadja, valóban a felperesek károsodnak, amelyre hivatkozással kártérítés iránti igénnyel felléphetnek.

Mindebből következően bár az alperes eljárása jogsértő volt, a felperesek hátrányt szenvedtek, mert az út használata némileg elnehezült, mivel azonban nem úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, nem állapítható meg, hogy káruk is keletkezett, ezért az alperes a kártérítési felelősség feltételeinek hiányában kártérítés megfizetésére nem kötelezhető.

A felperesek személyiségi jogaik megsértésének megállapítását is kérték arra hivatkozással, hogy az alperes magatartása miatt az építkezés befejezése ellehetetlenült, és ezért a nyaralójuk rendeltetésszerű használatától, a családi együttlétől, a közös nyaralás élményétől elestek. E kereseti kérelmüket a további feltételek vizsgálata nélkül is alaptalanná tette az a megállapítás, mely szerint az alperes magatartása miatt nem lehetetlenült el a felperesek építkezésének befejezése, ingatlanuk rendeltetésszerű használata. Így az alperes a felperesek állított személyiségi jogait nem sértette meg, ezért ebben a részében is helyes az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítélete.

A kifejtett indokokra is tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság helyes ítéletét az 1952. évi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése sikertelen volt, ezért másodfokú eljárásban felmerült költségeit az 1952. évi Pp. 78. § (2) bekezdése alapján kötelesek az alperesnek, illetőleg a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam megfizetni.

écs, 2019. május 16.

. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró